

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 400-06/23-01/19

URBROJ: 6521-29-23-

Zagreb, 24. svibnja 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Prijedlogu izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora raspravio je na 46. sjednici održanoj 24. svibnja 2023. godine, Prijedlog izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu, Prijedloge izmjena i dopuna financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2023. godinu i projekcija planova za 2024. i 2025. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 19. svibnja 2023. godine.

Odbor za zaštitu okoliša i prirode, na temelju članka 179. Poslovnika Hrvatskoga sabora, raspravio je Prijedlog izmjena i dopuna Državnog proračuna kao zainteresirano radno tijelo.

Odbor je proveo objedinjenu raspravu o predloženim izmjenama i dopunama Državnog proračuna i Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu, P.Z. br. 497.

Uvodno je predstavница Ministarstva financija istaknula da se predloženim izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2023. godinu ukupni prihodi povećavaju za 1,7 milijardi eura te iznose 26,6 milijardi eura. Ujedno se ukupni rashodi povećavaju za 1,4 milijarde eura te iznose 28,1 milijardu eura. Sukladno planiranim kretanjima prihoda i rashoda očekuje se da će manjak državnog proračuna iznositi 1,5 milijardi eura ili 2% BDP-a. Proračun opće države prema ESA 2010 metodologiji zabilježiti će manjak od 0,7% BDP-a u 2023. godini dok će se udio javnog duga u BDP-u smanjiti za 5,8 postotnih bodova u odnosu na godinu ranije te iznositi 62,6% BDP-a.

Državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja istaknuo je da se plan *na razini razdjela Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja*, uključujući sve proračunske korisnike iz resora, po svim izvorima financiranja za 2023. godinu *povećava s 2,22 milijardi EUR na 2,74 milijardi EUR, odnosno za 517 milijuna EUR*. Ovo povećanje se gotovo u cijelosti odnosi na glavu Ministarstva, i to u iznosu 503,3 milijuna EUR. Rashodi i izdaci planirani u okviru izvora financiranja koji utječu na visinu deficita povećavaju se na razini razdjela (uključujući sve proračunske korisnike iz resora) za 356,9 milijuna EUR. *Za osiguravanje dostatne količine plina u skladištu PSP Okoli*, a sukladno Uredbi (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2022. o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009 u pogledu skladištenja plina, prema kojoj su korisnici sustava skladišta plina dužni napuniti skladište plinom do 1. studenog 2022. do 90% od zakupljenog skladišnog kapaciteta, planirano je povećanje rashoda u iznosu od 20 milijuna EUR. Predviđena količina plina utisnuta je u sustav skladišta plina operatora društva Podzemno skladište plina d.o.o. do početka studenog 2022. S obzirom na to da u proteklom vremenu od 1. studenog 2022. tijekom ogrjevnog sezone nije bilo intervencije u smislu odluka o oslobađanju količina plina za interventne situacije, plin koji je nabavljen sukladno Odluci nalazi se u skladištu PSP Okoli. *Za provedbu mjere potpore za kompenzaciju rasta troškova*

za toplinsku energiju korištenu u tehnološke svrhe planirano je 30,0 milijuna EUR, a iznos od 70,0 milijuna EUR odnosi se na kompenzacijske mjere za sektor toplinarstva. Za ispunjavanje obveza po pravorijeku u arbitraži Međunarodnog centra za rješavanje investicijskih sporova (ICSID) u predmetu ICSID Case No. ARB/13/32 kojim je odlučeno da je Republika Hrvatska dužna isplatiti odštetu MOL Hungarian Oil and Gas Company Plc planirano je 229,4 milijuna EUR. Ravnateljstvo za robne zalihe planiralo je povećanje od 8,3 milijuna EUR u svrhu podmirenja troškova stambenog zbrinjavanja raseljenih osoba iz Ukrajine temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o financiranju troškova za stambeno zbrinjavanje raseljenih osoba iz Ukrajine u pojedinačnom smještaju od 23. ožujka 2022. Za potrebe provođenja Zakona o sustavu obrane od tuče i za osiguranje sredstava za potpunu funkcionalnost operativnog sustava obrane od tuče u 2023. godini povećavaju se sredstva Državnog hidrometeorološkog zavoda iz izvora koji utječu na visinu deficita za 900,0 tisuća EUR, koja se osiguravaju iz ušteda koje ostvaruje Ministarstvo poljoprivrede. Uz navedene rashode iz izvora financiranja koji utječu na deficit, za isplatu 2. tranše dioničarskog zajma društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. iz istih izvora osiguravaju se dodatna sredstva u iznosu od 135,0 milijuna EUR u okviru izdataka za dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru. HAMAG-BICRO također planira povećanje izdataka za davanje zajmova poduzetnicima u iznosu od 15,5 milijuna EUR, koji se financiraju iz izvora 565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD) u visini 85%, te nacionalnog sufinanciranja u visini 15%, kao i 10 milijuna EUR-a iz izvora 563 Europski fond za regionalni razvoj za financijske instrumente. Planirano povećanje rashoda na ostalim izvorima (koji ne utječu na visinu deficita) kod Ministarstva u užem smislu, u iznosu 19,36 milijuna EUR rezultat je povećanja rashoda za financiranje obnove infrastrukture na području pogođenom potresom u Petrinji za 10,12 milijuna EUR iz Fonda solidarnosti EU te povećanja rashoda za subvencije za 19,9 milijuna EUR za pokrivanje troškova energetskih subjekata iz područja toplinske energije, odnosno na isplatu nadoknada razlika jediničnih cijena za centralne i zatvorene toplinske sustave. Navedenih 19,9 milijuna EUR osigurava se prenamjenom sredstava za subvencioniranje krajnje cijene plina kućanstvima i mikro, malim i srednjim poduzetnicima koja se financiraju iz sredstava pomoći Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, a za koja se očekuje da će ostati neutrošena. Na glavi 07715 Nacionalni parkovi i parkovi prirode ukupni rashodi iz svih izvora smanjuju se za 13,6 milijuna EUR, što se gotovo u cijelosti odnosi na ostale izvore (koji ne utječu na visinu deficita). Do smanjenja dolazi zbog usklađenja plana neutrošenih prihoda prenesenih iz prethodne godine u 2023. godinu s njihovim ostvarenjem (stvarnim stanjem na kraju 2022.). Ravnateljstvo za robne zalihe povećalo je rashode za nabavu zaliha za 5,4 milijuna EUR, koje će financirati iz prenesenih prihoda od prodaje robnih zaliha ostvarenih u prethodnoj godini. HAMAG BICRO je iskazao smanjenje plana rashoda financiranih iz ostalih izvora u iznosu 5,8 milijuna EUR, zbog usklađivanja sa vremenskim tijekom provedbe programa i projekata. Cilj ovog rebalansa Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja je da se osiguraju sredstva za provedbu 4. paketa mjera Vlade RH kako bi se smanjio inflatorni pritisak na građane i gospodarstvo.

Zamjenik direktora Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (u daljnjem tekstu: Fond) istaknuo je da se planirani ukupni prihodi i primici Fonda povećavaju za 13.526.724,00 eura i iznose 413.635.154 eura. Povećanje se odnosi na prihode s osnove viška tržišnih prihoda proizvođača ostvarenih proizvodnjom električne energije sukladno odredbama Uredbe o Zakonu o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena električne energije (NN 156/22) u iznosu od 10.700.000 eura i prihode s osnove poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada u iznosu od 2.826.724 eura. Planirani ukupni rashodi i izdaci povećavaju se za 26.633.798 eura i iznose 401.168.368 eura. Najznačajnije povećanje izvršeno je u okviru rashoda za Programe i projekte energetske učinkovitosti na način da je za 19.908.425 eura povećana stavka Programi suzbijanja

energetskog siromaštva. Radi se o provedbi Zaključka Vlade RH u vezi s ublažavanjem porasta cijena plina i sprječavanja izloženosti građana energetskom siromaštvu od 9.3.2022 te Odluke Vlade RH o subvencioniranju dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo te krajnje kupce koji nisu kućanstvo s godišnjom potrošnjom plina do 10GWh od 16.3.2023. Nadalje se povećava ukupno planirani iznos za Programe i projekte zaštite okoliša za 6.335.632 eura (povećanja u sklopu aktivnosti sanacije odlagališta otpada, očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti te poticanja odvojenog prikupljanja otpada i recikliranja).

Nakon uvodnih obrazloženja uslijedila je rasprava u kojoj su od predstavnika Fonda zatražene dodatne informacije vezano uz provedbu poziva iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Zamjenik direktora Fonda istaknuo je da je iz NPOO u tijeku poziv vrijedan oko 60 milijuna eura koji se odnosi na prerađivačku industriju (oko 50 milijuna eura odnosi se na fotonapone, a po pet milijuna eura na biomasu i bioplinska postrojenja) te je predviđena druga tranša u iznosu od oko 20 milijuna eura. Također će se nacionalno sufinancirati energetska obnova i ti se projekti planiraju u drugom dijelu ove godine.

Nadalje je u raspravi istaknut dugogodišnji problem uskladištenih gotovo 100.000 tona otpada u balama koji ekološki i vizualno opterećuje Varaždin. Vezano uz provedeni otvoreni postupak javne nabave velike vrijednosti za sanaciju zatvorenog odlagališta neopasnog otpada na lokaciji Gospodarska zona Brezje u Varaždinu i za koji je stigla samo jedna ponuda, postavljeno je pitanje hoće li Fond s 40% sufinancirati taj projekt. Zamjenik direktora Fonda pojasnio je da je Fond primio na znanje informaciju o sufinanciranju tog projekta, ali da odluka još nije donesena. Naime, Fond je tražio da se po završetku uredno provedenog postupka javne nabave dostavi sva potrebna dokumentacija koju će razmotriti i potom donijeti odluku. Navedena dokumentacija zaprimljena je s jučerašnjim danom.

U nastavku rasprave, polazeći od visine rebalansom proračuna planiranog iznosa za podmirenje naknade štete MOL-u, postavljeno je pitanje razmatra li RH povlačenje iz Ugovora o energetskoj povelji te postoji li formiran stav o ovom pitanju kao i planiranoj dinamici provedbe povlačenja. Istaknuto je kako Ugovor o energetskoj povelji klauzulom zaštite investitora osigurava široku zaštitu investitora pokrivajući regulatorni rizik. Naime, investitori podižu tužbe radi izmjene regulative koja utječe na njihova ulaganja. Ovo je posebice ocijenjeno problematičnim i štetnim za RH kada se budu donosile odluke usmjerene na ograničavanje upotrebe fosilnih goriva i poticanje obnovljivih izvora energije.

Nastavno na ovu temu državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja istaknuo je kako je u navedenoj arbitraži veći dio tužbenih zahtjeva MOL-a odbijen. U pravorijeku je navedeno da je RH na štetu MOL-a povrijedila Ugovor o energetskoj povelji jer je propustila liberalizirati tržište plina u razdoblju 2011. do 2014. godine.

Nakon provedene rasprave Odbor je većinom glasova (7 glasova „za“, 3 glasa „protiv“) odlučio predložiti Hrvatskome saboru donošenje

IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2023. GODINU I PROJEKCIJA ZA 2024. I 2025. GODINU

te sljedećih odluka:

Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskih voda za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskih cesta za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatske agencije za osiguranje depozita za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2023. i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;
Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Centra za restrukturiranje i prodaju za 2023. i projekcija za 2024. i 2025. godinu;
Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Hrvatskih autocesta za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;
Odluke o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana HŽ infrastrukture za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora Odbor je odredio Sandru Benčić, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić, v.r.